

Context

In de Tweede Kamer is op 17 februari 2011 motie 19 aangenomen. Deze motie betreft de herbeoordeling van bestrijdingsmiddelen op basis van neonicotinoïden voor het onderdeel (subletale) effecten op bijen. Naar aanleiding van deze motie is voor de stoffen imidacloprid, thiomethoxam, clothianidine en fipronil het risico voor de bijen herbeoordeeld.

Advies aan staatssecretaris Bleker

In de brief van het CXtgb d.d. 20 mei aan de Staatssecretaris van EL71, de heer Bleker, is toegezegd dat de staatssecretaris uiterlijk 30 juni de volgende resultaten van de herbeoordeling kan verwachten:

- besluiten op vrijwillige aanvraag tot wijziging van de toelating op basis van art. 41, lid 2 WGB;
- voorgenomen besluiten tot ambtshalve wijziging van de toelating op basis van art. 41, lid 3 WGB;
- besluit tot tijdelijk verbod of tijdelijke inperking van het gebruik en het voorhanden hebben van het middel op basis van art. 40, lid 3 WGB;
- beslissingen van het College om op dat moment niet ambtshalve in te grijpen in de toelating.

Daarnaast zal advies worden uitgebracht over de middelen, die tijdelijk zijn verboden, bij besluit Schorsing niet-professioneel gebruik insectenmiddelen, d.d. 6 juni 2011.

In deze oplegnotitie zullen voorstellen voor deze besluiten, beslissingen en adviezen zijn opgenomen. Hiermee kan deze notitie als basis dienen voor de het eindadvies aan dhr. Bleker.

Het huidige toetsingskader voor bijen

Het Ctgb beoordeelt de risico's voor bijen op basis van het toetsingskader, dat is vastgelegd in de Rgb waarin de update van 20 Oktober 2009 is opgenomen, die van kracht werd op 1 Januari 2010. In Rgb Bijlage XV. (Beoordelingsmethodieken uit richtsnoeren en andere beoordelingsmethodieken) is het "Guidance document on terrestrial ecotoxicology in the context of Directive 91/414/EEC. Sanco/10392/2002, rev 2 final (2002)" aangereikt ..

In dit GD staat voor de toxiciteitsstudies verwezen naar EPPO 170, OECD 213 and OECD 214 guidelines. EPPO 170 is in 2010 aangepast, waarbij specifieke guidance is gegeven voor het beoordelen van risico's van systemische stoffen. Dit is de meest actuele stand van de wetenschap die hiervoor beschikbaar is. Deze beoordelingsmethodiek is het meest geschikt voor de beoordeling van neonicotinoïden en -achtige stoffen. Ook in de Europese stofbeoordeling van de vier herbeoordeelde stoffen is een enigszins vergelijkbare aanpak gevolgd, ook al was EPPO 2010 toen uiteraard nog niet beschikbaar.

Aangezien in het nationale toetsingskader, vastgelegd in Bijlage XV Rgb, het Guidance document on terrestrial ecotoxicology specifiek is opgenomen, in het guidance document een (dynamische) verwijzing naar EPPO 170 is opgenomen (seperate aansturing is derhalve niet nodig) en de genoemde EPPO richtlijn strookt met de insteek van de EU bij de herbeoordeling van deze stoffen voor Annex 1, is de herbeoordeling conform Europees toetsingskader uitgevoerd.

In deze notitie wordt opgesomd op welke onderdelen in de beoordelingen er bespreekpunten of acties zijn voor het College. De notitie volgt daarom de indeling van de beoordelingen van de verschillende stoffen. Per stof is er wel een overzicht opgenomen van de acties per middel en een voorzet voor het advies aan Staatsecretaris van ELI, dhr. Bleker.

Vraag 5.1.2.e **wijzigingen:**

Wanneer vrijwillig wanneer niet. Vrijwillig als het goed is maar beter zou kunnen (b.v. provado garden. Voldoen aan toetsingskader.
Wel oordeel niet meer voldoen aan toetsingskader: restricties. Eerste stap: vrijwillige wijziging WGG. Geen vrijwillige wijziging: ambtshalve wijzigingen.

Bij ambtshalve wijziging: College moet aantonen dat middel niet meer voldoet aan toetsingscriteria.

IN brief die geheel begeleidt: meegeven

Motie: strict uitleg: herbeoordeling obv beschikbaar toetsingskader.

Tommel

Wat zijn de gevolgen van de besluiten/

Onderdelen brief bleker:

Adviseren (over 3 middelen) en meedelen van besluiten.

Nadenken College over:

Consequenties die aangrijpend kunnen zijn.

Publiciteit.

Wat weten we niet?

Overschrijdingen imidacloprid in oppervlaktewater (zitten niet in toetsingscriterium voor bijen).

Status van literatuur.

Openbare literatuur: draft van literatuur die nog komt. Eind juni/in juli oplevering. Moet in brief opgenomen worden!

Wat in stukken zijn opgenomen is search van Ctgb.

Search Bleker is brede literatuurstudie die bijensterfte betreft.

Wel is de literatuur die van belang is voor bijen in deze stukken gebruikt.

Toetsingskader is sowiso in ontwikkeling. Deze aanpassingen komen in de loop van komende jaren.

Brief:

-1 regelmatig briefje

-of algemene zaken opnemen over literatuur en toetsingskader

Uit elkaar trekken van middelen voor professioneel en niet-professioneel? Niet nodig aangezien alles herbeoordeeld moet worden.

Motie: meer gedaan: ...

Minder gedaan: niet alle neonicotinnoiden.

Wat zijn sublethale effecten? IN de stukken terug laten komen (b.v verwijzen in toetsingskader, methodiek) of per stof/middel aangeven.

1. CLOTHIANIDIN

Gewasbeschermingsmiddelen op basis van clothianidin

toelating nr	Middelnaam	toelatinghouder	werkzame stoffen	toepassing	formulering	Toepassing(en)
13044	PONCHO BETA	Bayer CropScience B.V.	clothianidine 400G/L # beta-cyfluthrin 53,3G/L	Professioneel	Suspensie concentraat voor zaadbehandeling	zaadcoating in bieten
13276	PONCHO ROOD	Bayer CropScience B.V.	clothianidine 600G/L	Professioneel	Suspensie concentraat voor zaadbehandeling	zaadcoating in snij- en korrelmaïs

Er zijn geen biociden en geen niet-professionele middelen toegelaten op basis van clothianidin.

In de risicobeoordeling voor bijen van gewasbeschermingsmiddelen op basis van clothianidin worden de volgende blootstellingsroutes in ogenschouw genomen:

Risk assessment for bees

A.1.2 Professional uses of plant protection products: seed treatments

Direct exposure

1) *In-field*

Geen bespreekpunten

2) *Off-field - dust from treated seed*

Geen bespreekpunten

Indirect exposure via systemic working mechanism

1) *Residues in nectar and pollen of the treated crops*

Geen bespreekpunten

2) *Flowering weeds*

Geen bespreekpunten

3) *Succeeding crops*

"These studies were submitted on May 26th 2011, which is too late to enable a full evaluation. Therefore, they have not been included in the LoE yet. However, the concentrations used are relevant for the uses proposed in the Netherlands and the studies seem to be well performed and comparable to similar studies with imidacloprid, which have been evaluated. Therefore, they give sufficient confidence to conclude that the residues in succeeding crops will be below the NOEC values for adult bee mortality (8.4 ppb) and larvae development (20 ppb). Therefore, the risk to honeybees from bee-attractive succeeding crops is acceptable. The studies will be evaluated fully by Ctgb before the end of June 2011.

Voorstel: risico voor bijen is acceptabel, Ctgb evalueert de genoemde residustudies vóór eind juni 2011.

Definitieve tekst: o.b.v. uitwerking Coen van residustudies.

4) *Guttation*

Geen bespreekpunten

Public literature:

Geen bespreekpunten

Conclusie/acties College

toelatingnr	middelnaam	toelatinghouder	toepassing	formulering	Toepassing(en)	Collegebesluit
13044	PONCHO BETA	Bayer CropScience B.V.	Professioneel	Suspensie concentraat voor zaadbehandeling	zaadcoating in bieten	Geen wijziging in bestaande toelating
13276	PONCHO ROOD	Bayer CropScience B.V.	Professioneel	Suspensie concentraat voor zaadbehandeling	zaadcoating in snij- en korrelmaïs	Geen wijziging bestaande toelating

Advies Bleker is geen advies maar beslissing:

Het College stelt vast dat de middelen PONCHO ROOD en PONCHO BETA voldoen aan de toelatingscriteria (in algemene verhaal: alleen toetsing op criteria bijen) vastgelegd in artikel 28 van de Wgb en beslist derhalve dat er op dit moment geen reden is tot ambtshalve ingrijpen in de toelating op grond van artikel 40 en 41 van de Wgb. , ook niet besloten om vrijwillige aanpassing toe te staan.

Geen wijzigingen in bestaande toelatingen noodzakelijk? 5.1.2.e) Juridische check

2. Thiamethoxam

Gewasbeschermingsmiddelen op basis van thiamethoxam

toelatingnr	middelnaam	toelatinghouder	werkzame stoffen	toepassing	formulering	Toepassing
12679	ACTARA	Syngenta Crop Protection B.V.	thiamethoxam 25%	Professioneel	Water dispergeerbaar granulaat	Gewasbehandeling in aardappelen, bedekte teelt van knol- en bolbloemgewassen, onbedekte en bedekte teelt van bloemisterij- en boomkwekerijgewassen en vaste planten; Grondbehandeling van aardappelen.
12913	CRUISER 350 FS	Syngenta Crop Protection B.V.	thiamethoxam 350G/L	Professioneel	Suspensie concentraat voor zaadbehandeling	Zaadcoating in mais, erwten, peulen, kapucijners.
12863	CRUISER SB	Syngenta Crop Protection B.V.	thiamethoxam 600G/L	Professioneel	Suspensie concentraat voor zaadbehandeling	Zaadcoating in bieten.
12852	CRUISER 70 WS	Syngenta Crop Protection B.V.	thiamethoxam 70%	Professioneel	Water dispergeerbaar poeder voor vochtige zaadbehandeling	Zaadcoating in sla en andijvie.
13215	AXORIS QUICK-GRAN	Compo Benelux N.V.	thiamethoxam 12,00G/KG	Niet-professioneel	Granulaat	Granulaat voor in potten en bakken van sierplanten binnenshuis.
13216	AXORIS QUICK-STICKS	Compo Benelux N.V.	thiamethoxam 12,00G/KG	Niet-professioneel	Plantenstaafje	Pin voor in potten en bakken van sierplanten binnenshuis.

Biociden op basis van thiamethoxam

toelatingnr	middelnaam	toelatinghouder	werkzame stoffen	toepassing	formulering	Toepassing
13399	AGITA 10 WG	Novartis Consumer Health B.V.	thiamethoxam 10%	Professioneel	Water dispergeerbaar granulaat	Tegen vliegen. Korrels om op te lossen en dan op oppervlakten te smeren in dierverblijfplaatsen.

Risk assessment for bees.

A.1.1 Professional uses of plant protection products: spray treatments: Actara

Direct exposure via spray

1) *In-field risk*

Geen bespreekpunten

2) *Off-field risk*

For high tree nursery crops, no default drift mitigation measures have been laid down in the Evaluation Manual. However, after consultation with PRI in April 2011 it was determined that the following measure can be used in high tree nursery to achieve a drift level below the required level of 1%: a 5 m spray free zone in the crop in combination with a 5 m zone outside the crop on which no flowering plants may be present. The 5 m spray free zone is based on the *Lozingenbesluit Open Teelt en Veehouderij* (LOTV). The 5 m flower free zone is based on calculations of PRI.

The following sentences **should** be added to the Statutory Instructions for use of Actara:

Om bijen te beschermen is toepassing van het middel uitsluitend toegestaan indien gebruik wordt gemaakt van één van de onderstaande driftreducerende maatregelen:

In aardappels:

- ***conventionele spuitmachine met een lage spuitboomhoogte (30 cm boven de top van het gewas) in combinatie met een driftarme spuitdop en een kantdop; of***
- ***conventionele spuitmachine met een lage spuitboomhoogte (30 cm boven de top van het gewas) in combinatie met een driftarme Venturidop en een kantdop; of***
- ***conventionele spuitmachine met een driftarme spuitdop en een kantdop in combinatie met luchtondersteuning.***

In bloemisterijgewassen, boomkwekerijgewassen en vaste planten (tegen luis), met uitzondering van laanbomen:

- ***conventionele spuitmachine met een lage spuitboomhoogte (30 cm boven de top van het gewas) in combinatie met een driftarme spuitdop en een kantdop; of***
- ***conventionele spuitmachine met een lage spuitboomhoogte (30 cm boven de top van het gewas) en een driftarme Venturidop + kantdop; of***
- ***conventionele spuitmachine met een driftarme spuitdop en een kantdop in combinatie met luchtondersteuning.***

In boomkwekerijgewassen (laanbomen) (tegen luis):

Het middel in de onbedekte teelt van hoge boomkwekerijgewassen niet toepassen in de buitenste 5 meter van het gewas; daarnaast dienen op een strook van 5 meter vanaf het midden van de laatste bomenrij geen bloeiende planten aanwezig te zijn.

With these restrictions, the risk to bees from direct exposure in the off-field area is acceptable.

Voorstel College: wijziging Wgga op vrijwillige basis. Anders formuleren op verzoek toelatinghouder!

Verwijzen naar eerder besluiten (18 april) in eerste fase: beperkte risicobeoordeling: in algemeen stuk. Aangeven waarin besluitvorming 1^e fase verschilt van 2^e fase.

Indirect exposure via systemic working mechanism

Nectar and pollen of the crop

Since there are currently no data available to estimate the long-term use via systemic uptake after spraying, the applicant proposes to restrict the application of Actara for outdoor uses to “after flowering only”. With this restriction, exposure via flowering crops can be excluded and this risk is acceptable.

The following sentences must be included in the Statutory Instructions for Use:

Toegestaan is uitsluitend het gebruik als insectenbestrijdingsmiddel als

I. Gewasbehandeling

- in de teelt van consumptie-, zetmeel- en poot aardappelen, met dien verstande dat toepassing alleen is toegestaan na de bloei

- in de onbedekte teelt van bloemisterijgewassen, met dien verstande dat toepassing alleen is toegestaan na de bloei

- in de onbedekte teelt van boomkwekerijgewassen en vaste planten, met dien verstande dat toepassing alleen is toegestaan na de bloei

Voorstel College: wijziging Wgga op vrijwillige basis

Nectar and pollen of weeds

Geen bespreekpunten

Nectar and pollen in succeeding crops

ANSES concluded (op basis waarop? Heeft Ctgb van ANSES als preliminary reports gekregen) that a waiting period of 3.5 months (104 days) is sufficient to protect honeybees from risks via attractive succeeding crops. They state that at day 104, 119 and 180 only a single exceedance was calculated by ANSES for pollinators consuming extreme high amounts of nectar and this will not affect the development of a bee colony because of the large size of the bee colonies.

Ctgb can agree with the proposed 3.5 months waiting period in view of the worst-case assumptions used for the calculations (residue in the plant used as estimate for residue in nectar; extreme value for nectar consumption used) and the fact that after 119 days (4 months) the worst-case calculated risk is acceptable, and having in mind harmonisation of restrictions within EU.

Thus, Ctgb agrees with the proposal of the applicant to add the following restriction to the label:

In verband met het risico voor bijen mogen binnen 3,5 maand na toepassing van Actara geen voor bijen aantrekkelijke gewassen worden gezaaid.

With this restriction, the risk from succeeding crops is acceptable.

Voorstel College: wijziging Wgga op vrijwillige basis op verzoek van toelatinghouder
Lijst bijen aantrekkelijke gewassen. Vervolgactie lijst nog niet klaar eind juni. Zelf heeft Ctgb lijstje over gewassen waar bijen worden ingezet. Op site kan het groeien. Opnemen met ELI hoe dit wordt opgepakt.

Honeydew

Geen bespreekpunten

Guttation

Geen bespreekpunten

A.1.2 Professional uses of plant protection products: seed treatments (Cruiser 350FS, Cruiser SB, Cruiser 70 WS)

- Direct exposure

1) *In-field*

Geen bespreekpunten

2) *Off-field - dust from treated seed*

Geen bespreekpunten

Indirect exposure via systemic working mechanism

Exposure via nectar and pollen of flowering crops

a) *maize-*

Geen bespreekpunten

b) *peas*

Geen bespreekpunten

Flowering weeds

Geen bespreekpunten

Succeeding crops

"It is therefore proposed to add the following warning to the label of Cruiser 70 WS (for all uses) and **Cruiser 350 FS (for peas)**:

In verband met het risico voor bijen mogen binnen een periode van een jaar (365 d) gerekend vanaf zaai of uitplanten op het veld geen voor bijen aantrekkelijke gewassen worden gezaaid

With this sentence, the risk from succeeding crops is acceptable for all seed treatment uses of thiamethoxam."

Voorstel College: wijziging Wgga op vrijwillige basis. **Definitieve formulering moet nog worden afgestemd met de aanvrager, wel met nVWA.**

Guttation

Geen bespreekpunten

Honeydew

Geen bespreekpunten

A.2 Non-professional plant protection uses

Geen bespreekpunten

Biociden

B.1 Professional biocidal uses

Geen bespreekpunten

Public literature:

Geen bespreekpunten

Advies Bleker/acties College

toelatingnr	middelnaam	toelatinghouder	toepassing	formulering	Toepassing	Collegebesluit
12679	ACTARA	Syngenta Crop Protection B.V.	Professioneel	Water dispergeerbaar granulaat	Gewasbehandeling in aardappelen, bedekte teelt van knol- en bolbloemgewassen, onbedekte en bedekte teelt van bloemisterij- en boomkwekerijgewassen en vaste planten; Grondbehandeling van aardappelen.	Vrijwillige wijziging Wgga
12913	CRUISER 350 FS	Syngenta Crop Protection B.V.	Professioneel	Suspensie concentraat voor zaadbehandeling	Zaadcoating in mais, erwten, peulen, kapucijners.	Geen wijzigingen
12863	CRUISER SB	Syngenta Crop Protection B.V.	Professioneel	Suspensie concentraat voor zaadbehandeling	Zaadcoating in bieten.	Geen wijzigingen
12852	CRUISER 70 WS	Syngenta Crop Protection B.V.	Professioneel	Water dispergeerbaar poeder voor vochtige zaadbehandeling	Zaadcoating in sla en andijvie.	Aanpassing WgGa vrijwillig
13215	AXORIS QUICK-GRAN	Compo Benelux N.V.	Niet-professioneel	Granulaat	Granulaat voor in potten en bakken van sierplanten binnenshuis.	Geen wijzigingen
13216	AXORIS QUICK-STICKS	Compo Benelux N.V.	Niet-professioneel	Plantenstaafje	Pin voor in potten en bakken van sierplanten binnenshuis.	Geen wijzigingen

Biociden op basis van thiamethoxam

toelatingnr	middelnaam	toelatinghouder	toepassing	formulering	Toepassing	Collegebesluit
13399	AGITA 10 WG	Novartis Consumer Health B.V.	Professioneel	Water dispergeerbaar granulaat	Tegen vliegen. Korrels om op te lossen en dan op oppervlakten te smeren in dierverblijfplaatsen.	Geen wijzigingen

Advies Bleker:

Het College stelt vast dat de middelen AXoris Quikck Gran, Axoris Quick Sticks en Cruiser Sb voldoen aan de toelatingscriteria vastgelegd in artikel 28 van de Wgb en

beslist derhalve dat er op dit moment geen reden is tot ambtshalve ingrijpen in de toelating op grond van artikel 40 en 41 van de Wgb.

College besluit op vrijwillige aanvraag tot wijziging van de toelating op basis van art. 41, lid 2 WGB van Cruiser 70 Ws **CRuiser 350 erwten** en Actara.

3/ FIPRONIL

Gewasbeschermingsmiddelen op basis van fipronil

toelating nr	middelnaam	toelatinghouder	werkzame stoffen	dosering	toepassing	formulering	Toepassing
12802	MUNDIAL	BASF Nederland B.V.	fipronil 500G/L	1x 5-20 g a.s./ha	Professioneel	Suspensie concentraat voor zaadbehandeling	zaadcoating in bloemkool, boerenkool, broccoli, rodekool, savooienkool spitskool, spruitkool en witte kool.
12977	MUNDIAL	LTO Nederland (LTO coördinator middelenpakket vollegrondsgroenten)	fipronil 500G/L	1x 5-15 g a.s./ha	Professioneel	Suspensie concentraat voor zaadbehandeling	zaadcoating in Chinese kool, Oosterse bladkolen en koolrabi.
13384	MUNDIAL	Productschap Akkerbouw	fipronil 500G/L	1x 100 g a.s./ha	Professioneel	Suspensie concentraat voor zaadbehandeling	zaadcoating in uien en sjalotten

Biociden op basis van fipronil

toelating nr	middelnaam	toelatinghouder	werkzame stoffen	toepassing	formulering	Toepassing
12119	GOLIATH AASSTATIONS	BASF Nederland B.V.	fipronil 0,05%	Professioneel	lokaas	Bestrijding van kakkerlakken in gebouwen.
12120	GOLIATH GEL	BASF Nederland B.V.	fipronil 0,05%	Professioneel	lokaas	Bestrijding van kakkerlakken in gebouwen.

Er zijn geen niet-professionele middelen toegelaten op basis van fipronil.

A.1 Professional uses of plant protection products (Mundial)

Risk assessment for bees

Direct exposure via spray

Geen bespreekpunten

Direct exposure via dust drift

Geen bespreekpunten

Indirect exposure via systemic working mechanism

- Exposure via nectar/pollen (flowering crops, weeds or succeeding crops)

Risk to adult bees

Geen bespreekpunten

Risk to bee brood

Geen bespreekpunten

- Exposure via honeydew

“To address the risk in cabbages, the applicant submitted an extended laboratory study (in which exposure of honeybees to honeydew obtained from aphids on potato leaves from potato plants grown on fields treated with fipronil 0.5% granular bait (50 mg a.s./ha) in Spain (N & S) was studied) and an extensive statement. They conclude that the risk is expected to be low, but as an extra precaution propose to exclude the formation of honeydew on the label by including a restriction sentence. Since this sentence will exclude exposure, the study and statement are not discussed here. The risk via honeydew in cabbages is acceptable based on the restriction (*Aphids need to be controlled in such a way so no honeydew will be formed*)”

Thus, the risk for bees through exposure via honeydew as a result from seed treatment with Mundial in cabbages, onions and shallots is acceptable, provided that the following restriction sentence is placed on the label for the uses in cabbages:

Bladluizen moeten zodanig worden bestreden dat er geen honingdauw wordt gevormd.”

Voorstel College: wijziging WGGA op vrijwillige basis

nVWA had geen opmerkingen over ‘Zodanig’. Niet alle bladluizen moeten weg. Hoe is voor gebruiker te checken of er honingdauw gevormd kan worden. **Is dit voor toepasser helder?**

- Exposure via guttation

Geen bespreekpunten

B. Biocides

B.1 Professional uses of biocides (Goliath Aasstations, Goliath gel)

Geen bespreekpunten

Public literature:

Geen bespreekpunten

toelatingnr	middelnaam	toelatinghouder	toepassing	formulering	Toepassing	College
12802	MUNDIAL	BASF Nederland B.V.	Professioneel	Suspensie concentraat voor zaad behandeling	zaadcoating in bloemkool, boerenkool, broccoli, rodekool, savooienkool spitskool, spruitkool en witte kool.	Wijziging WGGA, vrijwillig
12977	MUNDIAL	LTO Nederland (LTO coördinator middelenpakk et vollegrondsgroenten)	Professioneel	Suspensie concentraat voor zaad behandeling	zaadcoating in Chinese kool, Oosterse bladkolen en koolrabi.	Wijziging WGGA, vrijwillig
13384	MUNDIAL	Productschap Akkerbouw	Professioneel	Suspensie concentraat	zaadcoating in uien en sjalotten	Wijziging WGGA,

				voor zaad behandeling		vrijwillig
--	--	--	--	--------------------------	--	------------

Advies Bleker: weg!

Het College besluit op vrijwillige aanvraag tot wijziging van de toelating op basis van art. 41, lid 2 WGB; voor de middelen Mundial (toelatingnummers 12802, 12977, 13384).

Het College stelt vast dat de middelen Goliath Aasstations en Goliath GEL voldoen aan de toelatingscriteria vastgelegd in artikel 28 van de Wgb en beslist derhalve dat er op dit moment geen reden is tot ambtshalve ingrijpen in de toelating op grond van artikel 40 en 41 van de Wgb.

4/ IMIDACLOPRID

Gewasbeschermingsmiddelen op basis van imidacloprid

toelatingnr	middelnaam	toelatinghouder	werkzame stoffen	toepassing	formulering	Toepassing(en)
12942	ADMIRE O-TEQ	Bayer CropScience B.V.	imidacloprid 350G/L	Professioneel	Olie dispersie	Gewasbehandeling in appel en peer, vruchtgroenten onder glas, bloemisterijgewassen buiten en onder glas, bloembol- en bloemknol, boomkwekerij en vaste planten, hop, pennenteel van witlof.
11483 (parallel: 11547, 13363)	ADMIRE	Bayer CropScience B.V.	imidacloprid 70%	Professioneel	Water dispergeerbaar granulaat	Gewasbehandeling in appel en peer, vruchtgroenten onder glas, bloemisterijgewassen buiten en onder glas, bloembol- en bloemknol, boomkwekerij en vaste planten.
13178	ADMIRE	LTO Nederland	imidacloprid	Professioneel	Water dispergeerbaar granulaat	Traybehandeling (kort voor planten) of fytodrip (bij zaaien) in spruitkool, bloemkool en broccoli.
13059	MONAMI	Bayer CropScience B.V.	imidacloprid 17,5G/L # pencycuron 250G/L	Professioneel	Suspensie concentraat	Aardappelen, grondbehandeling tijdens poten.
11662	AMIGO FLEX	Bayer CropScience B.V.	imidacloprid 350G/L	Professioneel	Suspensie concentraat voor zaadbehandeling	Aardappelen, grondbehandeling tijdens poten.
13321	MERIT TURF	Bayer CropScience B.V.	imidacloprid 0,5%	Professioneel	Granulaat	Strooien in grasvegetatie en graszodenteelt.
11455	GAUCHO	Bayer CropScience B.V.	imidacloprid 70%	Professioneel	Water dispergeerbaar poeder voor vochtige zaadbehandeling	Zaadcoating in suiker- en voederbieten.
11601	GAUCHO ROOD	Bayer CropScience B.V.	imidacloprid 70%	Professioneel	Water dispergeerbaar poeder voor vochtige zaadbehandeling	Zaadcoating in mais.
12341	GAUCHO TUINBOUW	Bayer CropScience B.V.	imidacloprid 70%	Professioneel	Water dispergeerbaar	Zaadcoating van sla, andijvie, kolen, prei.

					poeder voor vochtige zaadbehandeling	
11998 (afgeleide: 12219)	ADMIRE N PIN	Bayer CropScience B.V.	imidacloprid 2,5%	Niet-professioneel	Plantenstaafje	Sierplanten in potten en bakken.
12115 (afgeleides: 12945, 12919)	PROVADO GARDEN	Bayer CropScience B.V.	imidacloprid 5%	Niet-professioneel	Water dispergeerbaar granulaat	Gewasbehandeling in siergewassen en appels en peren of particuliere boomgaard, en aangietbehandeling in gazon.

Biociden op basis van imidacloprid

toelatingnr	middelnaam	toelatinghouder	werkzame stoffen	toepassing	formulering	Toepassing(en)
13160 (afgeleide: 13173)	LURECTRON FLYBAIT	Denka Registrations B.V.	imidacloprid 0,5%	Professioneel	Granulaat	Tegen vliegen. Korrels om op te lossen en dan op oppervlakten te smeren in dierverblijfplaatsen.
12665 (afgeleide: 13063)	QUICK BAYT	Bayer CropScience B.V.	imidacloprid 0,5%	Professioneel	Lokmiddel (klaar voor gebruik)	Tegen vliegen. Korrels om op te lossen en dan op oppervlakten te smeren in dierverblijfplaatsen.
13116	QUICK BAYT SPRAY	Bayer CropScience B.V.	imidacloprid 10%	Professioneel	Water dispergeerbaar granulaat	Tegen vliegen. Middel verspuiten op oppervlakten waar vliegen vaak zitten. Dierverblijfplaatsen en opslagplaatsen.
13074	MAXFORCE QUANTUM	Bayer CropScience B.V.	imidacloprid 0,31G/KG	Professioneel	Lokmiddel (klaar voor gebruik)	Tegen mieren. Gel (visceuze druppels), met een pistool binnen of buiten, in nesten of op looppaden aan te brengen.
13250	MAXFORCE PRIME	Bayer CropScience B.V.	imidacloprid 2,15%	Professioneel	Lokmiddel (klaar voor gebruik)	Bestrijding van kakkerlakken in gebouwen en transportmiddelen. Gel aanbrengen in kieren en spleten.
12094	MAXFORCE WHITE IC	Bayer CropScience B.V.	imidacloprid 2,15%	Professioneel	lokaas	Bestrijding van kakkerlakken in gebouwen en transportmiddelen. Gel aanbrengen in kieren en spleten.
13055 (afgeleides: 13104, 13127, 13073,	PIRON MIERENLOKD OOS	Bayer CropScience B.V.	imidacloprid 0,03%	Professioneel & Niet-professioneel	Lokmiddel (klaar voor gebruik)	Mierenlokdoos. Zowel buiten als binnen.

13072, 13121, 13124) 12952 (afgeleides: 13026, 12974, 13052, 12979, 12980, 12024)	BAYTHION MIERENMIDDE L N	Bayer CropScience B.V.	imidacloprid 0,0500%	Professioneel & Niet- professioneel	Granulaat	Korrels om bij mierennest te strooien. Alleen buiten.
13280 (parallel: 13351)	VAPONA RAAMSTICKER	Sara Lee Household and Body Care NL B.V.	imidacloprid 0,4890%	Niet- professioneel	Diversen	Sticker tegen vliegen. Binnenshuis.
13369	VLIEGENSTICK ER	Bayer CropScience B.V.	imidacloprid 5G/KG	Niet- professioneel	Diversen	Sticker tegen vliegen. Binnenshuis.

A.1 Professional uses of plant protection products

A.1.1 Professional uses – spray application: Admire, Admire O-Teq

Direct exposure via spray

1) *In-field risk*

1a) *Glasshouse uses*

Besprekspunt 1: To protect bees in glasshouses, restrictions can be included. Exposure to both introduced bees (for pollination service) and bees flying into greenhouses from the outside should be avoided. With the appropriate restriction sentences, the direct risk is considered to be acceptable for the glasshouse uses:

Dit middel is gevaarlijk voor bijen en hommels. Gebruik is wel toegestaan op bloeiende planten in de kas mits er geen bijen of hommels in de kas actief naar voedsel zoeken. Voorkom dat bijen en andere bestuivende insecten de kas binnenkomen door bijvoorbeeld alle openingen met insectengaas af te sluiten.

Voorstel: wijziging WG/GA vrijwillig op verzoek van toelatinghouder.

Uitvoerbaarheid zin? Check met nVWA

Besprekspunt 2: The applicant proposes a two-month waiting period for tomato and bell pepper. For the other crops in greenhouses in which pollinators may be used (courgette, gherkin, aubergine and pepper, no waiting period is necessary according to the applicant based on experience in practice.

However, consultation with pollinator-producing companies Koppert and Biobest and with IPM consultancy IPM Impact showed that side-effects on pollinators from imidacloprid may occur and the appropriate waiting period will depend on many variables such as the crop, the method of application (foliar spray/soil/substrate), the weather (temperature, sunlight), the crop stage etc., and may vary from 14 days to 10 weeks to even longer. Therefore, it is not possible to give specific advice on the label about a waiting period. A generic warning should be indicated on the label:

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor bestuivers in kasteelten. Raadpleeg uw leverancier van bestuivers over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van bestuivers en over de in acht te nemen wachttijden voor overige gewassen.

With this addition to the Statutory Instructions for Use, the risk to pollinators in greenhouse is acceptable.

Voorstel: wijziging WG/GA, het is nog niet duidelijk of deze wijziging vrijwillig is. **WEL OK**
Op basis van verzoek waarschijnlijk. Morgen in overleg Bayer 16 juni.
Indien niet vrijwillig dan ambtelijk aanwijzing

1b) *Field uses*: geen spreekpunt

2) *Off-field risk*:

Taking into account the restriction measures, taken to reduce the risk to aquatic organisms, no direct adverse effects to bees from exposure in the off-field area are expected on field edges bordering on waterbodies.

Om bijen te beschermen is toepassing in de teelt van appel en peer op percelen die niet

grenzen aan oppervlaktewater uitsluitend toegestaan indien gebruik wordt gemaakt van één van de onderstaande driftreducerende maatregelen:

Vóór 1 mei (kaal)

- Tunnelspuit.
- Dwarsstroomspuit + venturidop + éézijdige bespuiting laatste bomenrij.
- Wannerspuit met reflectiescherm.

Vanaf 1 mei (volblad)

- Tunnelspuit.
- Dwarsstroomspuit + éézijdige bespuiting laatste bomenrij.
- Dwarsstroomspuit + reflectiescherm.
- Dwarsstroomspuit + sensorbesturing.
- Wannerspuit met reflectiescherm.

The off-field risk to bees is acceptable.

Voorstel: WG/GA aanpassing op verzoek

Indirect exposure via systemic working mechanism

1) *Nectar and pollen of the crop*

1a) *Foliar spray uses*

Orchards: geen spreekpunt

Flowering ornamentals

Because the effects of imidacloprid from spraying flowering ornamentals (including floriculture, flowerbulbs and bulb flowers, tree nursery and perennials) cannot be adequately assessed based on the available information, further data are required. Until these are available, the foliar use in floriculture, flowerbulbs and bulb flowers, tree nursery and perennials is only allowed **after flowering**.

The Statutory Instructions for Use should therefore state (only relevant uses included):

Toegestaan is uitsluitend het gebruik als insectenbestrijdingsmiddel:

In de onbedekte teelt van bloemisterijgewassen door middel van een gewasbehandeling, met dien verstande dat toepassing alleen is toegestaan na de bloei;
in de onbedekte teelt van en ten behoeve van de teelt van bloembol-, knol-, knolbloemen en bolbloemgewassen door middel van een gewasbehandeling, met dien verstande dat de toepassing uitsluitend plaatsvindt na de bloei of na het koppen
in de onbedekte teelt van boomkwekerijgewassen en vaste planten door middel van een gewasbehandeling, met dien verstande dat toepassing alleen is toegestaan na de bloei.

Voorstel: wijziging WGGA, het is nog niet bekend of dit een wijziging op verzoek van de toelatinghouder zal zijn. Levert morgen data, kan dit nog worden meegenomen? Als we niet eens worden, zullen ze volgen.

Bayer: toepassingen voor de bloei, voor fruit OK (duidelijk wanneer stadium muizenoor bereikt wordt).

Politieke beslissing van Bayer dat ze met deze zin akkoord gaan. Wetenschappelijk gezien zijn ze het er niet mee eens.

Niet voor de bloei is heel duidelijk. Professionele teler weet wanneer bloemenknoppen zichtbaar zijn. Check nVWA Actie Ctgb

Ctgb: toevoegen dat voor gewassen **die in bloei komen** alleen na de bloei bespoten komen worden.? Mogelijkheid?.Duidelijkheid geven over gewassen die NIET in bloei komen

Ctgb: check codes 10 en 54.

Verschil gebruik door professioneel en niet professioneel kan gebruikt worden in argumentatie

1b) Dipping applications

A risk to bees flying on flowering bulbs cannot be excluded based on the available data. Thus, the risk is only acceptable when exposure can be excluded.

A list is currently under development by PPO bollen and Bijen@WUR indicating the possibility of exposure for the different ornamental bulbs.

For none of the ornamental bulbs, it can be said with certainty that bees or bumblebees will not forage on the flowers. Even where flowers are not very attractive, bees may fly on them in situations where other forage is scarce. Therefore, there is potential exposure from all bulb crops.

The label currently states that *flowering has to be avoided* for bulbs in the field which have had a dip treatment. The applicant now proposes a general sentence which similarly only allows dip treatment for outdoor use of bulbs on crops on which bees do not forage or on crops for which flowers are removed before flowering. However, 'bulbs' comprises a large range of crops and this restriction means that the dip application of imidacloprid is not possible for part of these. With a view to clear, comprehensible and manageable labels, the instructions on the label should be revised. For all flower crops belonging to the 'bulb' category it was therefore investigated whether the use of imidacloprid as dip treatment would still be possible if flowering would be forbidden (in consultation with nVWA and bulb experts).

For Hyacinth, Crocus and Narcis, flowers are never removed (not for bulb production nor for flower production) and exposure on the field to these flowers can therefore not be excluded. For the broad category of 'bijgoed', the same conclusion holds.

For Tulip bulb production, flowers will be removed some time after flowering so exposure cannot be excluded. For Dahlia, Lily and Gladiolus bulb production, in practice it is difficult to remove flowers and exposure cannot be excluded. When these bulbs are grown for flower production, flowering may occur on the field (at least for a short period, until the flowers are harvested to be sold).

The dipping application of these bulbs for bulb- and flower production should therefore be restricted to greenhouse use.

For Allium, Hippeastrum (Amaryllis) and Iris, flowers are removed before flowering when the bulbs are grown for bulb production. However, when bulbs are grown for flower production, flowering may occur on the field (at least for a short period, until the flowers are harvested to be sold). The dipping application of these bulbs **for flower production should therefore be restricted to greenhouse use.**

The above means that the dipping treatment of imidacloprid on outdoor grown bulbs is restricted to **bulb production in Allium, Hippeastrum and Iris**. It should be noted that this is only a clarification of the restriction which has been in place already for many years.

For indoor use, no restrictions are necessary.

Toegestaan is uitsluitend het gebruik als insectenbestrijdingsmiddel:

in de bedekte teelt van en ten behoeve van de teelt van bloembol-, -knol, knolbloem- en bolbloemgewassen door middel van een dompelbehandeling, waarbij niet meer dompelvloeistof wordt gebruikt dan in de gebruiksaanwijzing is aangegeven,

in de onbedekte teelt van en ten behoeve van de teelt van bloembolgewassen van Allium, Hippeastrum en Iris door middel van een dompelbehandeling, waarbij niet meer dompelvloeistof wordt gebruikt dan in de gebruiksaanwijzing is aangegeven;

Voorstel: wijziging WGGA, het is nog niet bekend of dit een wijziging op verzoek van de toelatinghouder zal zijn.

Punt: overzetten naar heldere aanwijzing? Echter huidige WGGA wordt ook niet nageleefd? Flowering has to be avoided: sinds 2004. Hier wordt niet naar gehandeld en niet nageleefd/gehandhaafd.

Nieuwe zin is niet per se duidelijker dan oude zin. Probleem zit hem in de handhaving. Aanscherping is nu expliciet maken dat gewassen wel of niet in bloei komen.

Ook in brief in algemeenheid over de handhaving van de WGGAs? Moet nog worden gezien?

Wel aangeven dat er verschillen voor verschillende gewassen zijn: zie tekst. Huidige zin dekt dit.

Zin laten staan: geeft helder genoeg dat er geen sprake mag zijn van bloei. Is handhaafbaar en naleefbaar. Niet naleefbaar doordat voor gewassen die niet gekopt mogen worden. Drie apart benoemen

Alternatief: voor al de genoemde gewassen behalve de 3 is alleen bedekte teelt mogelijk.

Consequenties: alternatief is spuiten van insecticide. nVWA: geen prettig alternatief.

Checken!!

Nieuwe tekst is verheldering van oude WGGA, stuk geeft achtergrond.

Moet ambtshalve worden gewijzigd!

Nu illegaal gebruik en geen handhaving.

Zuivere redenering is : het was al verboden Conform ^{5.1.2.e} oude tekst, zeggen niets over handhaving, want Ctgb gaat over toelating.

BAYER: lijst met bollen die aantrekkelijk zijn voor bijen. WUR: geen uitsluitingen mogelijk. Bayer mag dat zelf aantonen.

Door 1 dompelbehandeling voorkom je ca 8 keer sprayen tegen katoenluis in lelies. College geeft aan dat zij simpel erin staan. Mogen geen belangen afwegen. Omdat al op het etiket staat dat bloei moet worden voorkomen wil het College deze zin laten staan. Dit voorkomt milieurisico. Voorstel

Ander punt Bayer:

Tulp 150stuks/m²

1.500.000/ha

Hoeveel blijft er hangen. 200-225 a.s. gram/hectare. 0,13mg a.s./bol.

7 mg/a.s. zaad is veilig? Noec = 20

5 ppb is veilig bij bijen.

Nectar en pollen : concentratie

Redenatie Ctgb is niet juist.

Er zijn geen metingen gedaan gaat Bayer ook niet doen.. Redenatie is nu opgezet.

Dompelbehandeling: PPO Bollen checken.

Gegevens: hoeveel blijft er hangen, hoeveel bollen staan er op parcel. nVWA en PPO Bollen

Alles wat onder de 0,7 blijft veilig? Extrapolatie van een naar de andere plant is dan een issue.

Actie: nVWA, PPO bollen ^{5.1.2.e} checken.

Niet voor alle bloembollen mogelijk om tot bloei te komen.

Bayer: voorstel zin laten staan, maar wil ook aanpassing dat er geen risico is. Voor sommige gewassen kan het niet. Tulpen vallen daarbij af. Worden geselecteerd voor de bloei. Wordt niet gefrequenteed door bijen.?

Ctgb: niet uit te sluiten dat het uitgesloten is. Bayer kan dit ook niet Met zin voorlopig te leven. Technische argumentatie niet tevreden.

2) Nectar and pollen of weeds

The following sentence will be added to the bee restriction sentence:

Na een spuittoepassing percelen nog minimaal twee weken vrijhouden van bloeiende onkruiden.

Voorstel: wijziging WGGA op verzoek

3) Nectar and pollen in succeeding crops

To reduce the risk to bees from succeeding crops the required waiting periods should be prescribed on the label. See below. With these restrictions, the risk from succeeding crops is acceptable.

In de onbedekte teelt van bloemisterijgewassen door middel van een gewasbehandeling, met dien verstande dat toepassing alleen is toegestaan na de bloei en er binnen 30 dagen na toepassen geen gewas geplant wordt waar bijen op foerageren;

in de onbedekte teelt van en ten behoeve van de teelt van bloembol-, knol-, knolbloemen en bolbloemgewassen door middel van een gewasbehandeling, met dien verstande dat de toepassing uitsluitend plaatsvindt na de bloei of na het koppen en er binnen 3 maanden na toepassen geen gewas geplant wordt waar bijen op foerageren;

in de onbedekte teelt van en ten behoeve van de teelt van bloembol- en bloemknolgewassen in Allium, Hippeastrum en Iris door middel van een dompelbehandeling, waarbij niet meer dompelveelstof wordt gebruikt dan in de gebruiksaanwijzing is aangegeven; met dien verstande dat er binnen 10 maanden na planten geen gewas geplant wordt waar bijen op foerageren;

in de onbedekte teelt van boomkwekerijgewassen en vaste planten door middel van een gewasbehandeling, met dien verstande dat toepassing alleen is toegestaan na de bloei en er binnen 30 dagen na toepassen geen gewas geplant wordt waar bijen op foerageren;

In de pennenteelt van witlof door middel van een behandeling in de zaaivoor, met dien verstande dat er binnen 2 maanden na toepassen geen gewas geplant wordt waar bijen op foerageren

Voorstel: wijziging WGGA, het is nog niet bekend of dit een wijziging op verzoek van de toelatinghouder zal zijn.

Actie: Voor gewassen die aantrekkelijk zijn voor bijen i.p.v. gewassen waar bijen op foerageren

Redenatie Bayer is wel ingediend en meegenomen in nieuwe aanvraag. Huidige termijnen zijn o.b.v. kennis van 5.1.2.e die ging niet van excursie-data uit

Verzoek Bayer: herberekening? Voorstel: maximaal 1x toepassing voor de bloei, en rest na de bloei.

Met 5.1.2.e bespreken of interceptiepercentages omhoog kunnen

Uitgerekend voor de bloei met 50 en na de bloei met 60-70. dan laat Bayer voor de bloei zitten want wachtperiode is

4) *Honeydew* geen bespreekpunt

5) *Guttation* - geen bespreekpunt

A.1.2 Professional uses – other than spray application

A.1.2.1 Soil treatments

Tray treatment or phytodrip treatment: Admire

Direct exposure geen bespreekpunt

Indirect exposure -

1) *Nectar and pollen of flowering crops* geen bespreekpunt

2) *Nectar and pollen of weeds* geen bespreekpunt

3) *Nectar and pollen of succeeding crops*

Thus, a waiting period of 6 months is required before bee-attractive succeeding crops can be planted. As the authorisation of Admire ends at 01/08/2011, it should be discussed whether a new label should be asked for.

Voorstel: College beslist tot niet ingrijpen, de toelating loopt zeer binnenkort af. Termijn voor fatsoen. Zelf voorstel samen met lars!

Termijn voor fatsoen wordt geregeld, deze zal na 1-8 liggen

4) *Honeydew* geen bespreekpunt

5) *Guttation* geen bespreekpunt

Soil treatment: Monami, Amigo Flex

Direct exposure geen bespreekpunt

Indirect exposure -

1) *Nectar and pollen of flowering crops* geen bespreekpunt

2) *Nectar and pollen of weeds* geen bespreekpunt

3) *Nectar and pollen of succeeding crops*

“for the proposed uses in potatoes, after 240 d (8 months) it can be said with certainty that the residue level in nectar and pollen of an untreated bee-attractive crop will be at or below a level that is harmless for bees.

The applicant has agreed to a waiting period of 8 months. The label will state:

Toegestaan is uitsluitend het gebruik in de teelt van pootaardappelen, toegepast door middel van een grondbehandeling tijdens het poten, met dien verstande dat er binnen 8 maanden na toepassen geen gewas geplant wordt waar bijen op foerageren.

With this restriction, the risk from succeeding crops is acceptable. "

Voorstel: wijziging WGGA op vrijwillige basis op verzoek toelatinghouder

Voorstel van toelatinghouders anders: bijen foerageren en aantrekkelijke gewassen moet worden gelijkgetrokken.

4) *Honeydew* – geen bespreekpunt

5) *Guttation* – geen bespreekpunt

Granule on grass fields: Merit turf

Geen bespreekpunt

Professioneel onderhouden. Geen officiële term: toch niet wijzigen

Geen wijziging

A.1.2.2 Seed treatments: Gaucho, Gaucho Rood, Gaucho Tuinbouw

Direct exposure – geen bespreekpunt

Indirect exposure via systemic working mechanism

1) *Nectar and pollen of the crop*- Geen bespreekpunt

2) *Nectar and pollen of weeds*- Geen bespreekpunt

3) *Nectar and pollen of succeeding crops*

Therefore, it is considered that a restriction is necessary for the use in lettuce and endive, not for maize, beets, cabbages and leek:

In verband met het risico voor bijen mogen binnen een periode van 10 maanden gerekend vanaf zaai of uitplanten op het veld geen voor bijen aantrekkelijke gewassen worden gezaaid.

Based on the above, the risk from succeeding crops is acceptable

Voorstel: wijziging van WG/GA, het is nog onduidelijk of deze wijziging vrijwillig is. Wordt geen probleem

10 maanden wordt voorgesteld, Bayer: gaat hiermee akkoord

10 maanden na laatste teelt! Na 2 keer toepassen op teelt (sla 3 maanden). Bayer is OK

4) *Honeydew* - Geen bespreekpunt

5) *Guttation* - Geen bespreekpunt

A.2 Non-professional uses

Admire N Pin

Geen bespreekpunt

Provado Garden:

Provado Garden is used by non-professionals as a spray in ornamentals and apple and pear orchards and as a pouring use in lawns.

Direct exposure

In cases of direct exposure, imidacloprid is very toxic to bees. Therefore direct exposure should be avoided. If the product is not sprayed or poured on or near flowering plants, bees will not be exposed directly.

To prevent direct exposure, in the current label the following restriction sentence is indicated on the label:

Gevaarlijk voor bijen en hommels. Niet gebruiken op of in de buurt van bloeiende planten en bloeiende onkruiden.

Punt van aandacht voor het College: Dit middel en twee afgeleide middelen zijn op 7 juni geschorst door Staatssecretaris Bleker. In de toelichting bij het besluit tot schorsing wordt aangegeven dat er ernstige twijfels blijven of de mitigerende maatregel het risico wel afdoende afdekt en dat er meer onderzoek nodig. De nVWA is gevraagd een advies uit te brengen over de uitvoerbaarheid en naleefbaarheid van deze restrictiezin. Tevens is in een aantal lidstaten gevraagd hoe wordt omgegaan met deze particuliere toepassingen.

Actie: In het advies aan Staatssecretaris Bleker ingaan op de wenselijkheid van mitigerende middelen en dat dit niet op nationaal maar op Europees niveau moet worden uitgewerkt.

Nu geen mogelijkheid om te verbieden.

Evt. opnemen in algemene brief aan Bleker. Oppakken in Europees verband. Ook in voorgaande brief kijken. Voorzichtig omgaan met restricties voor particulieren. Nu kan daar niet op worden beoordeeld.

Rakelt discussie misschien opnieuw op.

Aanbieden om in het algemeen een advies op te stellen over gebruik particuliere middelen.: in brief bleker op te nemen.

5.1.2.e *schorsing is afgekondigd in afwachting of hij gaat vernietigen. Ctgb kan geen besluit nemen. Maar geeft advies aan Bleker. Als Bleker besluit tot wel/niet vernietigen. C Bayer: CTgb kan advies geven. Wat is de verwachting. Ctgb blijft bij standpunt dat deze zin gewoon kan,-. Voldoende de risico's wegneemt. IN UK en DK vergelijkbare zinnen. In Ger zelfde kwestie als in Nederland. In brief aan ELI aangegeven dat mitigerende maatregelen voor particulieren , oip geharmoniseerde wijze in EU traject.*

Verwachting ELI: oplossing zit in ministerie: Stel dat in ELI contacten wordt gesignaleerd dat middel wordt ingetrokken. B.. siergewassen appel en peer weghalen. Dan stap verder, Gazontoepassing is specialistische toepassing. Ten alle tijden voorkomen dat Provado eruit moet. Bayer vindt dit wetenschappelijk niet nodig. CTGB geeft signaal door.

Bayer geeft aan dat zij ook sparring partner willen zijn voor visie op gebruik door particulieren.

Indirect exposure

Flowering crops and flowering weeds

The applicant provided the following statement regarding the risks from non-professional use of imidacloprid:

“Provado® Garden is authorised in The Netherlands for uses in pome fruit, ornamentals and lawns. Concerns were raised by Ctgb whether the restriction to pre-flowering applications in pome fruits, as established for the agronomic uses (i.e. BBCH 10, mouse-ear stage), will reliably be respected by non-professionals. In order to address this question, Bayer CropScience has prepared a document (5.1.2.e 128; date: 04 MAR 2005), proposing a less and a more stringent wording as well as an illustration of the restriction to pre-flowering and post-flowering, i.e. when Provado® Garden can be used by non-professionals. Particularly the more stringent wording and illustration, as proposed in document 5.1.2.e 128, is considered to enable every non-professional to identify the crop stage where application of Provado® Garden is possible, considering honey bees foraging on flowering apple or pear trees. As such, Bayer CropScience is convinced that with an appropriate label in combination with an intuitive and illustrative user manual (e.g. illustration of growth stages as proposed in document 5.1.2.e 128 or illustration of situations where and when, respectively where and when not to apply), Provado® Garden can be used in pome fruit and ornamentals without adverse effects on honey bees. Moreover, it needs to be considered that potentially treated areas are small-scaled and as such deliver much less forage to bee colonies than e.g. commercial orchards, which require bee colonies to get hold of other pollen and nectar sources, which finally results in a dilution of potential residues at the hive level.

This holds also true for the question raised by Ctgb with regard to potentially flowering weeds around treated areas in house gardens.

Concerns were also raised with regard to the application of Provado® Garden to lawns. Bayer CropScience is convinced that also this use does not pose an unacceptable risk to bees, based on the risk assessment of Merit® Turf and the knowledge that the lawn use is commercialized as a specific product, which is mainly bought by consumers who will take proper care of their lawn. Furthermore, the use on private lawns is considered small scale in comparison to the Merit® Turf application.

*When considering in addition the findings of Mayer and Lunden (1997; Doc.-No.: 110179-01-1) who applied imidacloprid at 112 g a.s./ha in an apple orchard with 10% open bloom and additionally with on average 6 flowering dandelions per m² understorey with no impact on honey bee mortality, in combination with the negligible phloem mobility of imidacloprid, **it can be concluded that risk for bees in house gardens from the use of Provado® Garden in pome fruit, ornamentals and lawns can be effectively mitigated by appropriated label instructions.**”*

Response Ctgb

Residues in flowering crops

The risk via flowering crops is indeed expected to be low for the professional uses in apple, pear and grass fields.

The field studies in apple orchards showed that effects are acceptable when orchards are sprayed at the mouse-ear stage (about 3-4 weeks before full flowering) or after flowering. To instruct non-professional users, the applicant has provided an instruction leaflet with pictures, indicating at which stages Provado Garden can be applied on apple and pear trees.

For the professional use in ornamentals, it is considered that the risks from application before flowering cannot be estimated and that these uses should be restricted to post-flowering only. This conclusion is also relevant for the non-professional use. Thus, the label should be revised (only relevant use shown):

Toegestaan is uitsluitend het gebruik als insectenbestrijdingsmiddel:

in siergewassen in de tuin, met dien verstande dat toepassing alleen is toegestaan na de bloei.

Voorstel: Wijziging WG/GA in de teelt van appels en peren is vrijwillig. Het is nog onduidelijk of de wijziging van het WG/GA in de teelt van siergewassen vrijwillig is.

Principieel punt: niet particulier middel: geen controlemechanismen. Geen handhaving. Ouba is het niet eens met het feit dat dit op de markt kan komen.

Waarom komen we tot een ander voorschrift?

Vorige keer: directe blootstelling tegengegaan door WGGA. Nu ook risico via nectar en stuifmeel meegenomen. Nu dus ander voorstel WGGA.

Restrictiezin is niet anders!

Fase 2: ook sublethale effecten worden meegenomen!

Goed aangeven waarom dit verschil is t.o.v. van fase 1. Plaatjes koppelen aan eerdere tekst.

Residues in flowering weeds, succeeding crops, honeydew, guttation – geen bespreekpunten

B. Biocides

B.1.1 Professional uses against flies : Lurectron flybait, Quick bait, Quick bait spray

Geen bespreekpunt

B.1.2 Professional uses against ants: Maxforce Quantum

The applicant was requested to address this risk and they propose a label restriction which will exclude application of the gel on places accessible for bees. The Instructions for Use were adapted accordingly. With this restriction, exposure to bees can be excluded and the risk is acceptable.

Voorstel: wijziging WGGA op vrijwillige basis op verzoek toelatinghouder

Paar verschillen: wordt gecheckt binnen Ctgb, is beperking, lijkt OK

B.1.3 Professional uses against cockroaches: Maxforce prime, Maxforce White IC

Geen bespreekpunt

B.2 Non-professional uses BAYTHION MIERENMIDDEL N, VAPONA RAAMSTICKER, VLIEGENSTICKER

Geen bespreekpunt

Public literature:

The above risk assessment, based on protected data from the applicant, indicates that the risks of the proposed uses of imidacloprid in general are acceptable, provided that restrictions are mentioned on the labels. In this section it will be considered whether studies available in the public literature domain confirm or contradict the risk assessment as shown above. A preliminary result of a public literature survey is used. The included public references are presented in Annex II.

Based on the available information it cannot be concluded that there is a link between imidacloprid and the relatively high winter mortality in honeybee colonies observed in the Netherlands in recent years. Clearly, bee decline is caused by (an interaction of) a number of factors. There is currently no evidence that imidacloprid or other neonicotinoid products significantly contribute to bee decline based on public literature. It should be noted that other (European and elsewhere) countries have not taken such steps either (with some exceptions where clear acute bee poisoning due to suboptimal sowing circumstances was observed; this has not been the case in the Netherlands).

In the 'Inclusion Directive' of imidacloprid it is suggested that a monitoring programme may be required to further investigate the role that neonicotinoid substances play in bee decline. Recently, a study has been started by bijen@wur to investigate the long-term effects on honeybee colonies of chronic sublethal exposure to imidacloprid in relation to the vitality of honeybee colonies. Therefore, further monitoring is currently not required.

Algemene conclusie Imidacloprid/Advies Bleker:

Zie onderstaande tabel voor overzicht acties College

Algemeen over brief Bleker:

- kader waarin we hebben beoordeeld
- Status van literatuur, verantwoorde keus, zelfde materiaal als voor review
- overschrijding normen imidacloprid in oppervlaktewater (geen criterium voor herbeoordeling bijen), argumenteren dat dit niet voor bijen relevant is. Staat niet in kader en is niet
- waar zijn overschrijdingen? Geeft wel risico's voor andere organismen. Hoe hier mee om te gaan?
- materieel en formeel niet van belang, Wordt meegenomen in werkgroep water, hoe toetsingskader er uit zou moeten zien. Moet niet gekoppeld worden aan imidacloprid. Wel aangeven dat hier iets anders loopt., beleid in ontwikkeling.

Wel een notitie worden geschreven over hoe hier mee moet worden omgegaan.

Als bollen niet mogen dan meer milieuschade?

Wat heeft deze operatie gekost en heeft het opgeleverd effectiviteit.

Relevantie voor bijensterfte!

Voorzet: volgende week p.m. nu van de operatie.

Confirmatory data: besluit nemen: lopende studies: inleveren tegen de tijd dat herregistratie wordt afgerond. Clothianidine daarop afstemmen!

Wel opnemen in voorstel College

Gewasbeschermingsmiddelen op basis van imidacloprid

toelatingnr	middelnaam	toelatinghouder	toepassing	formulering	Toepassing(en)	College
12942	ADMIRE O-TEQ	Bayer CropScience B.V.	Professioneel	Olie dispersie	Gewasbehandeling in appel en peer, vruchtgroenten onder glas, bloemisterijgewassen buiten en onder glas, bloembol- en bloemknol, boomkwekerij en vaste planten, hop, pennenteel van witlof.	Wijziging WGGA, nog niet bekend of dit vrijwillig is
11483 (parallel: 11547, 13363)	ADMIRE	Bayer CropScience B.V.	Professioneel	Water dispergeerbaar granulaat	Gewasbehandeling in appel en peer, vruchtgroenten onder glas, bloemisterijgewassen buiten en onder glas, bloembol- en bloemknol, boomkwekerij en vaste planten.	Wijziging WGGA, nog niet bekend of dit vrijwillig is
13178	ADMIRE	LTO Nederland	Professioneel	Water dispergeerbaar granulaat	Traybehandeling (kort voor planten) of fytodrip (bij zaaien) in spruitkool, bloemkool en broccoli.	Toelating loopt binnenkort op 1 augustus 2011, geen actie
13059	MONAMI	Bayer CropScience B.V.	Professioneel	Suspensie concentraat	Aardappelen, grondbehandeling tijdens poten.	Wijziging WGGA op vrijwillige basis
11662	AMIGO FLEX	Bayer CropScience B.V.	Professioneel	Suspensie concentraat voor zaadbehandeling	Aardappelen, grondbehandeling tijdens poten.	Wijziging WGGA op vrijwillige basis
13321	MERIT TURF	Bayer CropScience B.V.	Professioneel	Granulaat	Strooien in grasvegetatie en graszodenteelt.	geen actie
11455	GAUCHO	Bayer CropScience B.V.	Professioneel	Water dispergeerbaar poeder voor vochtige zaadbehandeling	Zaadcoating in suiker- en voederbieten.	geen actie
11601	GAUCHO ROOD	Bayer CropScience B.V.	Professioneel	Water dispergeerbaar poeder voor vochtige zaadbehandeling	Zaadcoating in mais.	geen actie
12341	GAUCHO TUINBOUW	Bayer CropScience B.V.	Professioneel	Water dispergeerbaar poeder voor	Zaadcoating van sla, andijvie, kolen, prei.	Wijziging WGGA, nog niet bekend of dit vrijwillig is

				vochtige zaadbehandeling		
11998 (afgeleide: 12219)	ADMIRE N PIN	Bayer CropScience B.V.	Niet- professioneel	Plantenstaafje	Sierplanten in potten en bakken.	Geen actie, is al in aprilbesluitvorming opgepakt. Wel opnemen in algemeen stuk
12115 (afgeleides: 12945, 12919)	PROVADO GARDEN	Bayer CropScience B.V.	Niet- professioneel	Water dispergeerbaar granulaat	Gewasbehandeling in siergewassen en appels en peren of particuliere boomgaard, en aangietbehandeling in gazon.	advies mbt wijziging van WG/GA, van een gedeelte is het verzoek vrijwillig en van een gedeelte is nog niet duidelijk of deze vrijwillig is.

Biociden op basis van imidacloprid

toelatin gnr	middelnaa m	toelatinghoud er	toepassin g	formulering	Toepassing(en)	College
13160 (afgeleid e: 13173)	LURECTRO N FLYBAIT	Denka Registrations B.V.	Profession eel	Granulaat	Tegen vliegen. Korrels om op te lossen en dan op oppervlakten te smeren in dierverslijfplaatsen.	Geen actie Wijzigen in aparte
12665 (afgeleid e: 13063)	QUICK BAYT	Bayer CropScience B.V.	Profession eel	Lokmiddel (klaar voor gebruik)	Tegen vliegen. Korrels om op te lossen en dan op oppervlakten te smeren in dierverslijfplaatsen.	
13116	QUICK BAYT SPRAY	Bayer CropScience B.V.	Profession eel	Water dispergeerb aar granulaat	Tegen vliegen. Middel verspuiten op oppervlakten waar vliegen vaak zitten. Dierverslijfplaatsen en opslagplaatsen.	
13074	MAXFORC E QUANTUM	Bayer CropScience B.V.	Profession eel	Lokmiddel (klaar voor gebruik)	Tegen mieren. Gel (visceuze druppels), met een pistool binnen of buiten, in nesten of op looppaden aan te brengen.	Wijziging WGGA op vrijwillige basis
13250	MAXFORC E PRIME	Bayer CropScience B.V.	Profession eel	Lokmiddel (klaar voor gebruik)	Bestrijding van kakkerlakken in gebouwen en transportmiddelen. Gel aanbrengen in kieren en spleten.	Geen actie
12094	MAXFORC E WHITE IC	Bayer CropScience B.V.	Profession eel	lokaas	Bestrijding van kakkerlakken in gebouwen en transportmiddelen. Gel aanbrengen in kieren en spleten.	
13055 (afgeleid es:	PIRON MIERENLO KDOOS	Bayer CropScience B.V.	Profession eel & Niet- profession	Lokmiddel (klaar voor gebruik)	Mierenlokdoos. Zowel buiten als binnen.	Geen actie

13104, 13127, 13073, 13072, 13121, 13124)			eel			
12952 (afgeleides: 13026, 12974, 13052, 12979, 12980, 12024)	BAYTHION MIERENMI DDEL N	Bayer CropScience B.V.	Profession eel & Niet- profession eel	Granulaat	Korrels om bij mierennest te strooien. Alleen buiten.	Geen actie
13280 (parallel: 13351)	VAPONA RAAMSTIC KER	Sara Lee Household and Body Care NL B.V.	Niet- profession eel	Diversen	Sticker tegen vliegen. Binnenshuis.	Geen actie
13369	VLIEGENST ICKER	Bayer CropScience B.V.	Niet- profession eel	Diversen	Sticker tegen vliegen. Binnenshuis.	Geen actie